

**PROGRAM
WYCHOWAWCZO -
PROFILAKTYCZNY
ZESPOŁU SZKÓŁ
OGÓLNOKSZTAŁCĄCYCH
W STRZELINIE**

(zmodyfikowany na podstawie
badań z dnia 25.09.2018 r.)

„... chcesz mieć przyjaciela – bądź przyjacielem ...
... chcesz, aby Cię lubiano – polub innych ...
... chcesz by Cię słuchano – słuchaj innych ...
... chcesz, aby uśmiechano się do Ciebie –
uśmiechaj się ...
... chcesz, aby przestrzegano Twoich praw –
nie naruszaj praw drugiego człowieka ... ”

Pamiętaj przy tym:

- Jeśli żyjesz w atmosferze krytyki, uczysz się potępić
- Jeśli doświadczasz wrogości, uczysz się walczyć
- Jeśli jesteś zawstydzany, uczysz się poczucia winy
- Jeśli żyjesz w atmosferze tolerancji, uczysz się być cierpliwym
- Jeśli żyjesz w atmosferze zachęty, uczysz się ufności
- Jeśli jesteś akceptowany i chwalony, uczysz się doceniać innych
- Jeśli żyjesz w atmosferze uczu-
uczciwości, uczysz się sprawiedliwości
- Jeśli żyjesz w poczuciu bezpieczeństwa, uczysz się ufności
- Jeśli żyjesz w atmosferze aprobaty, uczysz się lubić siebie

- Jeśli żyjesz w klimacie akceptacji i przyjaźni, uczysz się tego, jak znaleźć miłość w świecie

Spis treści:

WSTĘP

PODSTAWY PRAWNE PROGRAMU

ROZDZIAŁ I

WIZJA I MISJA SZKOŁY

ROZDZIAŁ II

ZAŁOŻENIA PRACY WYCHOWAWCZEJ

ROZDZIAŁ III

ZADANIA, FORMY REALIZACJI, OCZEKIWANIA, EFEKTY PRACY

WYCHOWAWCZEJ

ROZDZIAŁ IV

MODEL ABSOLWENTA LICEUM OGÓLNOKSZTAŁCĄCEGO

MODEL NAUCZYCIELA - WYCHOWAWCY

ROZDZIAŁ V

FORMY POMOCY

ROZDZIAŁ VI

FORMY DZIAŁANIA PRZECIWSTAWIAJĄCE SIĘ ZŁU, ZAGROŻENIOM

I PATOLOGIOM SPOŁECZNYM

ROZDZIAŁ VII

UCZESTNICY PROCESU WYCHOWAWCZEGO REALIZOWANEGO PRZEZ SZKOŁĘ

I ICH ZADANIA

ROZDZIAŁ VIII

PŁASZCZYZNY REALIZACJI PROGRAMU WYCHOWAWCZEGO PRZEZ

SPOŁECZNOŚĆ LICEUM OGÓLNOKSZTAŁCĄCEGO

ROZDZIAŁ IX

EWALUACJA PROGRAMU

PODSTAWA PRAWNA:

1. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z 1997 r. (art. 48, 53, 54, 70, 72)
2. Ustawa o systemie oświaty.
3. Statut szkoły z regulaminami.
4. Karta Nauczyciela (art.6)
5. Konwencja o Prawach Dziecka.
6. Europejska Karta Praw Człowieka.
7. Rozporządzenie MENiS z dnia 30 kwietnia 2013 r. w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz. U. 2013 poz. 532).
8. Rozporządzenie MEN z dnia 23 grudnia 2008r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół (Dz. U. z 2009r. Nr 4, poz. 17).
9. Rozporządzenie MENIS z dnia 7 stycznia 2003 r. (w sprawie szczegółowych form działalności wychowawczej i zapobiegawczej wśród dzieci i młodzieży zagrożonych uzależnieniem).
10. Ustawę o ochronie zdrowia psychicznego z dnia 19.08.1994 r.
11. Ustawę o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych z dnia 9 listopada 1995 r. (tekst jednolity: Dz.U. Nr 10. z 1996 r., poz. 55 z późniejszymi zmianami: 1997r. Nr 88, poz. 554 i Nr 121, poz. 770; 1999 r. Nr 96, poz.1107; 2003 r. Nr 229, poz. 2274).
12. Ustawę z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z dnia 20 września 2005 r.
13. Ustawę o przeciwdziałaniu narkomanii Dz.U. Nr179, poz.1485 z dnia 29 lipca 2005 r. (z późniejszymi zmianami).
14. Ustawę o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi z dnia 26 października 1982 r. (tekst jednolity - Dz. U. z 2002r. Nr 147, poz.1231; Dz. U. z 2007r. Nr 70, poz. 473).
15. Ustawę o postępowaniu w sprawach nieletnich z dnia 26 października 1982 r. (tekst jednolity: Dz.U. z 2002 r. Nr 11, poz. 109 z późniejszymi zmianami).
16. Rozporządzenie MEN z dnia 23 grudnia 2008 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół (Dz. U. z 2009r. Nr 4,poz. 17).
17. Akty prawne szkolne (statut, regulaminy, procedury)

WSTĘP

Program wychowawczo-profilaktyczny został opracowany na potrzeby Zespołu Szkół Ogólnokształcących w Strzelinie, w skład którego wchodzi Liceum Ogólnokształcące im. Marii Skłodowskiej-Curie w Strzelinie oraz Gimnazjum Dwujęzycznego po zdiagnozowaniu środowiska szkolnego, jest zintegrowany ze Statutem Szkolnym. Podczas tworzenia programu uwzględniono wnioski z ewaluacji wewnętrznej. Diagnozy potrzeb i problemów dokonano na podstawie obserwacji, ankiet skierowanych do uczniów i rodziców, analizy dokumentów a także rozmów z uczniami, rodzicami i pracownikami szkoły.

Na podstawie diagnozy określono czynniki ryzyka i czynniki chroniące.

Czynniki ryzyka:

- Negatywne wzorce zachowania wyniesione z domu
- Niskie wyniki osiągnięte w szkole
- Dysfunkcyjne oddziaływanie grupy rówieśniczej
- Łatwość zdobycia substancji psychoaktywnej i alkoholu
- Niemalże stała dostępność do sieci

Czynniki chroniące:

- Silna więź emocjonalna z rodzicami
- Zainteresowanie nauką szkolną
- Wzmacnianie poczucia własnej wartości ucznia
- Umiejętność rozwiązywania problemów
- Stworzenie bezpiecznego, przyjaznego uczniowi środowiska szkolnego.

Działania realizowane w ramach programu obejmują całą społeczność szkolną, dotyczą także osób odpowiedzialnych za młodzież tj. rodziców, opiekunów i nauczycieli, uwzględniają współpracę z organizacjami i instytucjami w środowisku lokalnym.

Poszczególne elementy programu (np. proponowany sposób realizacji) mogą ulegać modyfikacji.

Załoženiami niniejszego programu będzie:

1. Kształtowanie i wzmacnianie postaw społecznych zgodnych z uniwersalnymi akceptowanymi społecznie wartościami, normami i zasadami.
2. Eliminowanie i uświadamianie czynników ryzyka stymulujących zachowania niebezpieczne osobniczo i społecznie.
3. Wzmacnianie mocnych stron rozwoju osobowego.

ROZDZIAŁ I

WIZJA I MISJA SZKOŁY

Zespół Szkół Ogólnokształcących w Strzelinie to szkoła, gdzie każdy uczeń ma szansę stać się wartościowym człowiekiem, który zna wartości uniwersalne i zgodnie z nimi postępuje.

Nauczyciele będą dążyli do tego, aby uczniowie czuli się bezpiecznie i w przyjaznej atmosferze mogli zdobywać wiedzę, umiejętności potrzebne do zrozumienia otaczającego świata, rozwijali się emocjonalnie i nawiązywali przyjaźnie, weszli w dorosłe życie z określonymi celami.

Wszyscy nauczyciele starają się, aby uczniowie:

- znali i wykazywali troskę o dobra kultury, cenili polską tradycję i kulturę,
- wykazywali postawę patriotyczną,
- odnosili się z szacunkiem do kultury innych krajów,
- byli asertywni,
- kreatywni,
- potrafili współdziałać z innymi ludźmi,
- kierowali się w stosunkach międzyludzkich uczciwością i prawdą,
- szanowali godność osobistą
- umieli samodzielnie dbać o swój rozwój intelektualny,
- potrafili wykorzystywać swą wiedzę w praktyce,
- cenili zdrowie i życie – własne i innych,
- szanowali życie ludzkie jako najwyższą wartość.

Zadaniem nauczycieli Zespołu Szkół Ogólnokształcących jest wychowanie, przekazywanie wiedzy o otaczającym świecie oraz dobry przykład i dzielenie się własnym doświadczeniem.

ROZDZIAŁ II

ZAŁOŻENIA PRACY WYCHOWAWCZEJ

1. Tworzenie warunków do jak najszybszej adaptacji młodzieży w nowej szkole oraz do pełnej integracji zespołu klasowego.
2. Inspirowanie wychowanków do pilności i systematyczności w wykonywaniu obowiązków szkolnych, do pełnego wykorzystania własnych uzdolnień i możliwości psychofizycznych.
3. Kształtowanie umiejętności współzycia (współistnienia) w społeczności szkolnej i respektowaniu obowiązujących w tej społeczności zasad i ogólnie przyjętych norm etycznych, a szczególnie zapisanych w statucie szkoły.
4. Ciągłe uświadamianie młodzieży o konieczności dbania o własne zdrowie psychiczne i fizyczne, i uświadamianie niebezpieczeństw płynących z używania – stosowania – spożywania różnych używek (nikotyna, alkohol, dopalacze, narkotyki).
5. Promowanie zdrowego, ekologicznego i bezpiecznego stylu życia.
6. Podnoszenie świadomości w sferze bezpieczeństwa.
7. Kształtowanie świadomości narodowej i regionalnej, kształtowanie właściwego rozumienia zasad współistnienia narodów.
8. Zachęcanie – motywowanie wychowanków do świadomego planowania swojej przyszłości oraz określania sposobów realizacji przyjętych celów.
9. Kształtowanie patriotyzmu, świadomości i tożsamości narodowej.

ROZDZIAŁ III

ZADANIA, FORMY REALIZACJI, OCZEKIWANIA, EFEKTY PRACY

ROZWÓJ INTELEKTUALNY

WYKSZTAŁCENIE, RZETELNOŚĆ, ODPOWIEDZIALNOŚĆ

Zadania:

1. Budzenie ciekawości poznawczej.
2. Rozwijanie umiejętności twórczego i samodzielnego myślenia.
3. Pomoc w odkrywaniu własnych możliwości, predyspozycji, talentów i ich twórczym wykorzystaniu.
4. Kształcenie umiejętności selekcji, analizy i syntezy.
5. Kształcenie umiejętności korzystania ze źródeł informacji.
6. Rozwijanie umiejętności wykorzystywania wiedzy w praktyce.
7. Kształcenie umiejętności przyswajania wiedzy.

Formy realizacji:

- wdrażanie do systematycznej nauki organizowanie zajęć lekcyjnych - realizowanie procesu dydaktyczno –wychowawczego według treści zawartych w Podstawie Programowej z wykorzystaniem różnych metod a szczególnie metod aktywnych,
- indywidualna praca zarówno z uczniem zdolnym, jak i mającym kłopoty w nauce,
- tworzenie klas z poszerzonym programem nauczania,
- organizowanie zajęć pozalekcyjnych (koła przedmiotowe, koła zainteresowań),
- organizowanie konkursów przedmiotowych (szkolne i międzyszkolne) i olimpiad,
- organizowanie lekcji bibliotecznych,
- organizowanie imprez szkolnych (rocznicowe, okolicznościowe),
- prezentowanie osiągnięć uczniów (wystawy prac plastycznych, literackich, recitale, koncerty, spektakle),
- motywowanie ucznia do zwiększonego wysiłku w celu wszechstronnego rozwoju ucznia,
- organizowanie święta nauki pt. „Festiwal Nauki”,
- kształtowanie umiejętności czytelniczych i propagowanie czytelnictwa wśród młodzieży;
- organizowanie Święta Biblioteki i konkursów bibliotecznych / czytelniczych,
- organizowanie edukacji kulturalnej (filmowa, teatralna, muzealna),
- wykorzystywanie technologii informacyjnej w pracy ucznia,
- tworzenie warunków do zdobywania informacji w mediach (TV, radio, Internet),
- prawidłowe i systematyczne organizowanie procesu dydaktycznego: przekazywanie wiedzy i kształcenie umiejętności, rekapitulacja wiedzy, kontrola osiągnięć, systematyczne ocenianie),
- realizowanie programów wspierających pracę dydaktyczno-wychowawczą szkoły przez instytucje, organizacje i osoby spoza szkoły, organizowanie wycieczek, wyjść edukacyjnych.

Oczekiwane efekty:

UCZEŃ:

- ◆ zna treści zawarte w Podstawie Programowej,
- ◆ posiada umiejętności przedmiotowe i ponad przedmiotowe,
- ◆ potrafi samodzielnie poszukiwać informacje w dowolnych źródłach,
- ◆ zna różne źródła informacji,
- ◆ ma ukierunkowane zainteresowania i potrafi je rozwijać,
- ◆ potrafi dokonywać selekcji, analizy i syntezy informacji,
- ◆ bierze aktywny udział w konkursach i imprezach szkolnych,
- ◆ potrafi organizować naukę własną (właściwie organizuje naukę własną)
- ◆ potrafi odnieść do praktyki i wykorzystywać zdobytą wiedzę i umiejętności,
- ◆ pracuje systematycznie,
- ◆ dokonuje samooceny swojej wiedzy i umiejętności,
- ◆ potrafi wykorzystywać różne sytuacje do własnego rozwoju,
- ◆ zna swoje uzdolnienia i świadomie je rozwija.

ROZWÓJ EMOCJONALNY

WIARA, SENS ŻYCIA, MIŁOŚĆ, HONOR, PIĘKNO, DOBRO, PRAWDA, WOLNOŚĆ, SZCZĘŚCIE, WIERNOŚĆ, ŻYCZLIWOŚĆ, SZACUNEK, EMPATIA

Zadania:

1. Pomoc w samopoznaniu, samoocenie emocji i ich komunikowaniu.
2. Nabywanie umiejętności poznawania stanów emocjonalnych innych osób.
3. Kształcenie zachowań adekwatnych do sytuacji.
4. Rozwijanie umiejętności akceptacji siebie.
5. Kształcenie umiejętności radzenia sobie ze stresem.
6. Wdrażanie postaw asertywnych.
7. Budzenie empatii.

Formy realizacji:

- zapewnienie poczucia bezpieczeństwa i troska o wspólne bezpieczeństwo na lekcjach przedmiotowych,
- sprawowanie opieki nad dziećmi wymagającymi indywidualnego traktowania ze względu na emocjonalnych i intelektualnych,
- organizowanie lekcji wychowawczych, imprez szkolnych, apeli: okolicznościowych, rocznicowych, spotkań z psychologiem, pedagogiem,
- prowadzenie rozmów z uczniami,
- wychowanie prorodzinne oraz patriotyczne,
- gromadzenie i udostępnienie literatury pięknej, psychologicznej i pedagogicznej,
- organizowanie warsztatowych zajęć adaptacyjno-integracyjnych, wycieczek, wyjść edukacyjnych, zabaw, dyskotek,

- wskazywanie wzorów do naśladowania,
- propagowanie postawy bardziej „być niż mieć”,
- diagnozowanie i analizowanie samopoczucia uczniów w klasie, szkole,
- wskazywanie placówek, instytucji i osób niosących pomoc w problemach emocjonalnych
- współpraca z rodzicami (opiekunami) ukierunkowana na sprawy rozwoju emocjonalnego uczniów,
- stosowanie technik relaksacyjnych, aranżowanie sytuacji wychowawczych i wykorzystywanie zaistniałych do rozwiązywania problemów.

Oczekiwane efekty:

UCZEŃ:

- ◆ rozpoznaje uczucia własne i innych,
- ◆ potrafi zachować się adekwatnie do sytuacji,
- ◆ analizuje swoje zachowanie i potrafi je modyfikować,
- ◆ potrafi zachować się asertywnie,
- ◆ zna i stosuje sposoby radzenia sobie ze stresem,
- ◆ jest wrażliwy, empatyczny,
- ◆ zna swoje mocne i słabe strony,
- ◆ akceptuje siebie i innych,
- ◆ myśli pozytywnie, dąży do osiągnięcia szczęścia,
- ◆ zna i rozumie swoje potrzeby,
- ◆ poszukuje prawdy,
- ◆ dostrzega sens życia,
- ◆ potrafi stawiać sobie cele życiowe,
- ◆ jest wierny swoim ideałom,
- ◆ wzoruje się na autorytetach,
- ◆ korzysta z pozytywnych wzorców zachowań,
- ◆ zna hierarchię wartości,
- ◆ czuje się bezpiecznie w szkole,
- ◆ rozumie potrzebę zapewnienia poczucia bezpieczeństwa wszystkim członkom społeczności szkolnej.

ROZWÓJ SPOŁECZNY

BRATERSTWO, RODZINA, POKÓJ, TOLERANCJA, DEMOKRACJA, PRAWA CZŁOWIEKA, PRACA, PATRIOTYZM, NARÓD, OJCZYZNA, WOLNOŚĆ, SPRAWIEDLIWOŚĆ, WSPÓLNOTA, UCZCIWOŚĆ, ODPOWIEDZIALNOŚĆ, ŻYCZLIWOŚĆ, SZACUNEK, SPRAWIEDLIWOŚĆ

Zadania:

ŻYCIE W RODZINIE

1. Uświadamianie roli rodziny w życiu człowieka.
2. Przygotowanie do pełnienia ról w przyszłej rodzinie.
3. Rozwijanie poczucia więzi w rodzinie.
4. Poszukiwanie i kształcenie tradycji rodzinnych.
5. Wzmacnianie aktywnego uczestnictwa w życiu rodzinnym.
6. Uświadamianie konieczności okazywania szacunku członkom rodziny.
7. Pomoc we właściwej ocenie związków między osobami odmiennej płci (od zauroczenia do miłości).

FUNKCJONOWANIE W GRUPIE / SPOŁECZEŃSTWIE

1. Kształcenie umiejętności komunikowania werbalnego i niewerbalnego.
2. Rozwijanie umiejętności rozwiązywania konfliktów i prowadzenia negocjacji.
3. Kształcenie postaw altruistycznych (dostrzeganie potrzeb innych i niesienie pomocy słabszym).
4. Uświadomienie zagrożeń płynących z braku tolerancji.
5. Integrowanie zespołu klasowego i tworzenie pozytywnego klimatu.
6. Wdrażanie do współdziałania i współodpowiedzialności w grupie.
7. Mobilizowanie do aktywnego uczestnictwa w życiu grupy.
8. Wdrażanie do samorządności.
9. Wdrażanie do rozwiązywania problemów o charakterze społecznym.
10. Kształcenie poczucia odpowiedzialności, rzetelności w pracy.
11. Budowanie poczucia tożsamości ze swoim otoczeniem.
12. Prezentowanie osiągnięć szkoły w środowisku.
13. Ukazywanie życia i obyczajów innych narodów.

UCZESTNICTWO W KULTURZE

1. Kultywowanie tradycji narodowych, religijnych i rodzinnych,
2. Zapoznanie z kulturą duchową narodu,
3. Pomoc w przejściu od doświadczeń osobistych do oceny zjawisk kulturowych,
4. Zapoznanie z dorobkiem kulturowym narodu, pomoc w odnajdowaniu przez uczniów swego miejsca w świecie oraz określenia jego relacji do tradycji współczesności.
5. Współpraca ze Strzebińskim Ośrodkiem Kultury i instytucjami zewnętrznymi propagującymi działania kulturalne.

Formy realizacji:

- kształcenie umiejętności odkrywania różnorodnych tekstów kultury i ich trafnej interpretacji, poruszanie się w obszarze kultury symbolicznej,
- wychowanie prorodzinne,
- otrzęsiny i ślubowanie uczniów klas pierwszych,
- organizowanie imprez klasowych (Dzień Chłopca, Dzień Kobiet, Mikołajki, Andrzejki), lekcji wychowawczych, wigilii klasowych, wspólnych spotkań rodziców i uczniów z wychowawcą, wyjść edukacyjnych,
- korzystanie ze zbiorów biblioteki (książki, czasopisma, kasety wideo),
- wspieranie pomocy koleżeńskiej,
- prezentowanie osiągnięć uczniów w formie wystawy, recitalu,
- przygotowanie warsztatów integracyjno-adaptacyjnych,
- organizowanie wycieczek do miejsc o znaczeniu historycznym,
- prowadzenie lekcji przedmiotowych ze szczególnym uwzględnieniem metod aktywnych, organizowanie debaty, forum dyskusyjnego,
- wprowadzanie elementów wychowania społecznego na lekcjach różnych przedmiotów,
- prowadzenie zajęć przez pedagoga,
- organizowanie wyjść do Domów Dziecka, Ośrodka „Celestyn”,
- zbieranie funduszy na cele społeczne,
- udział w akcjach charytatywnych, porządkowych, ekologicznych (np. sprzątanie świata),
- powiązanie tradycji rodzinnych z tradycjami narodowymi, motywowanie do poznania dziejów przodków.
- funkcjonowanie samorządu klasowego i szkolnego:
 - ◆ wybory do rad klasowych, Samorządu Szkolnego i Rady Szkoły,
 - ◆ udział w pracach Rady Szkoły,
 - ◆ udział Samorządu Uczniowskiego w organizowaniu i prowadzeniu imprez szkolnych,
- tworzenie dokumentacji społecznej pracy uczniów – regulamin dyskotek, dyżurów,
- pielęgnowanie rytuału szkolnego, tworzenie tradycji klasy i szkoły,
- ochrona szkoły,
- organizowanie lekcji muzealnych, wystaw rocznicowych i okolicznościowych,
- prowadzenie kół zainteresowań,
- uczestniczenie w cyklach lekcji muzealnych.

Oczekiwane efekty:

UCZEŃ:

- ◆ zna swoje miejsce w rodzinie,
- ◆ zna swoje obowiązki, wywiązuje się z nich,
- ◆ aktywnie uczestniczy w życiu rodziny,
- ◆ okazuje szacunek członkom rodziny,
- ◆ potrafi komunikować się z członkami rodziny,
- ◆ przejmuje tradycje rodzinne,
- ◆ nie wywołuje konfliktów rodzinnych,
- ◆ liczy się z potrzebami rodziny,
- ◆ potrafi nawiązać rozmowę i prowadzić ją w sposób kulturalny (używa zwrotów grzecznościowych)
- ◆ szanuje uczucia i opinie innych osób,
- ◆ potrafi pracować w grupie,
- ◆ potrafi przyjmować role i zadania ważne dla zespołu,
- ◆ próbuje rozwiązywać konflikty w grupie rówieśniczej,
- ◆ dotrzymuje terminów i umów,
- ◆ ponosi konsekwencje swoich czynów,

- ◆ wychodzi naprzeciw ludziom potrzebującym wsparcia,
- ◆ potrafi zaopiekować się osobą potrzebującą wsparcia,
- ◆ docenia pracę i poświęcenie innych osób,
- ◆ do rozwiązywania konfliktów posługuje się dialogiem,
- ◆ przewiduje konsekwencje swojego i innych postępowania,
- ◆ korzysta ze swoich praw i wypełnia swoje obowiązki,
- ◆ pełni różne role szkolne,
- ◆ zna historię szkoły i jej osiągnięcia,
- ◆ podtrzymuje tradycje szkoły,
- ◆ bierze udział w przygotowywaniu uroczystości i imprez klasowych i szkolnych,
- ◆ uczestniczy w uroczystościach szkolnych i środowiskowych,
- ◆ bierze udział w konkursach i zawodach,
- ◆ dba o sprzęt szkolny i przybory,
- ◆ szanuje wysiłki wszystkich pracowników szkoły,
- ◆ nie opuszcza zajęć szkolnych bez ważnej przyczyny,
- ◆ jest tolerancyjny wobec ludzi innych ras, innych krajów,
- ◆ uczy się języków obcych, aby komunikować się z ludźmi z innych krajów,
- ◆ nawiązuje kontakty z rówieśnikami z najbliższej okolicy, w Polsce, za granicą (spotkania, zawody, korespondencja, Internet),
- ◆ bierze udział w pracy na rzecz szkoły i środowiska,
- ◆ jest wrażliwy na sztukę, potrafi z nią obcować i doceniać jej znaczenie dla własnego rozwoju,
- ◆ aktywnie uczestniczy w życiu kulturalnym swojego miasta, regionu, narodu.

ROZWÓJ POSTAW PATRIOTYCZNYCH BUDOWANIE ŚWIADOMOŚCI I PRZYNALEŻNOŚCI NARODOWEJ

Zadania:

1. Kształtowanie świadomości obywatelskiej.
2. Kształtowanie patriotyzmu lokalnego.
3. Rozwijanie postaw prospołecznych oraz dbanie o wspólne dobro.
4. Pielęgnowanie postaw patriotycznych.
5. Zachęcanie do aktywnego udziału w życiu rodzinnym, społeczności szkolnej, lokalnej i państwowej.
6. Dbłość o używanie poprawnej polszczyzny.
7. Wykazywanie szacunku do symboli narodowych i lokalnych tj. hymn kraju, godło, flaga oraz dbanie o krzewienie innych symboli, wartości i tradycji narodowych.
8. Pielęgnowanie tradycji narodowych.
9. Uczenie wykazywania właściwej postawy podczas obchodów państwowych i szkolnych.
10. Poszerzanie wiedzy o historii miasta, regionu, jego kulturze i sztuce itp.

Formy realizacji:

- badania ankietowe przy ewaluacji Programu Patriotycznego (przedstawienie wyników),
- kształtowanie osobowości ucznia (godziny wychowawcze, e-lekcje, „spotkania z kulturą”, debaty, udział w akcjach plakatowych),
- obchodzenie w szkole świąt narodowych (Święto Konstytucji 3 Maja, Święto Niepodległości, Dzień Patrona Szkoły, Dzień Edukacji Narodowej) oraz innych uroczystości upamiętniających ludzi będących wzorami do naśladowania,
- zapoznavanie uczniów z dorobkiem kulturowym regionu i jego wpływom na kraj (zajęcia historyczne, polonistyczne, dziennikarskie)
- nawiązanie współpracy z lokalnymi ośrodkami kultury,
- spotkania z twórcami regionalnymi,
- zajęcia z pedagogiem, psychologiem na temat wartości w życiu, prawidłowych relacji i postaw krzewionych w rodzinie,
- wyjścia do kina na filmy historyczne,
- śpiewanie hymnu narodowego na uroczystościach szkolnych, właściwe zachowanie wobec symboli narodowych,
- odwiedzić miejsc pamięci narodowej, muzeów, spotkania z wybitnymi ludźmi,
- nawiązanie współpracy z organami samorządu terytorialnego i administracji państwowej,
- prowadzenie kroniki oraz szkolnej strony internetowej.

Oczekiwane efekty:

UCZEŃ:

- ◆ potrafi zaśpiewać hymn,
- ◆ zna i szanuje symbole narodowe,
- ◆ zna kulturę i tradycje narodową i regionalną,
- ◆ zna sylwetki wybitnych Polaków i ich dorobek,
- ◆ jest solidarny z własnym narodem oraz lokalną społecznością,
- ◆ aktywnie uczestniczy w życiu społeczności szkolnej i lokalnej,
- ◆ okazuje szacunek do swojej ojczyzny, rodzinnych stron, języka, swoich przodków, kultury narodowej, obyczajów,
- ◆ potrafi odpowiednio zachować się podczas uroczystości szkolnych i państwowych,
- ◆ prezentuje postawę patriotyczną i obywatelską.

ROZWÓJ ZDROWOTNY

**WIARA, SENS ŻYCIA, MIŁOŚĆ, PIĘKNO, DOBRO, PRAWDA,
WOLNOŚĆ, SZCZĘŚCIE, PRZYJAŹŃ, ZDROWIE, TOLERANCJA,
PRACA, PRAWA CZŁOWIEKA, ODPOWIEDZIALNOŚĆ, SZACUNEK,
ŻYCZLIWOŚĆ**

Zadania:

1. Promocja zdrowego stylu życia.
2. Kształcenie właściwych nawyków zdrowotnych, żywieniowych i higienicznych.
3. Kształcenie umiejętności samodzielnego dokonywania wyborów zachowań prozdrowotnych.
4. Uświadamianie zagrożeń związanych z uzależnieniami (alkohol, narkotyki, dopalacze, papierosy, komputer, gry komputerowe).
5. Przekazywanie modeli aktywnego i bezpiecznego spędzania czasu.
6. Propagowanie ekologicznego stylu życia.
7. Uświadamianie zagrożeń cywilizacyjnych i ukazywanie sposobów zapobiegania degradacji środowiska naturalnego.
8. Wyrabianie umiejętności udzielania pierwszej pomocy.
9. Kształcenie umiejętności stwarzania właściwych warunków do pracy.
10. Kształcenie umiejętności planowania dnia (praca umysłowa, fizyczna, wypoczynek).
11. Dostarczenie wiedzy na temat zasad bezpiecznego korzystania z Internetu.
12. Uświadomienie uczniom, rodzicom, nauczycielom istnienia aktualnych zagrożeń oraz wskazanie sposobów reagowania, przeciwdziałania i ochrony dzieci i młodzieży przed przemocą w sieci.
13. Dostarczenie wiedzy na temat form i konsekwencji cyberprzemocy.
14. Dostarczenie wiedzy o mechanizmach uzależnienia od środków odurzających i konsekwencjach ich używania.
15. Kształtowanie umiejętności rozpoznawania zjawisk związanych z negatywnymi skutkami używania substancji odurzających oraz właściwego reagowania na te zjawiska.
16. Ćwiczenie umiejętności w zakresie:
 - a) umiejętności zachowań asertywnych, szczególnie w stosunku do grupy rówieśniczej,
 - b) odmawiania propozycjom i nieulegania naciskom nakłaniającym do eksperymentowania ze środkami uzależniającymi,
 - c) umiejętność komunikowania rówieśnikom i dorosłym o problemach utrudniających codzienne funkcjonowanie ucznia w szkole i domu oraz nauka ich rozwiązywania,
 - d) umiejętność konstruktywnych zachowań wobec zjawisk przemocy,
 - e) dostarczenie informacji o lokalnych instytucjach udzielających pomocy dzieciom i młodzieży zagrożonych problemami uzależnień.
17. Pomaganie uczniom w rozpoznawaniu stresu i radzeniu sobie z nim.
18. Wybieranie prozdrowotnych sposobów rozładowania napięć emocjonalnych.
19. Zwiększenie świadomości uczniów na temat powstawania, funkcjonowania, przejawów i skutków dyskryminacji oraz narzędzi ich zwalczania.
20. Integrowanie środowiska szkoły, w tym uczniów niepełnosprawnych, przewlekle chorych, odmiennych kulturowo.
21. Rozwijanie kompetencji społecznych uczniów, wspieranie działalności wolontaryjnej.

22. Wzmacnianie wśród uczniów więzi ze szkołą oraz ze społecznością lokalną.
23. Rozwijanie umiejętności radzenia sobie w sytuacjach sprzyjających pojawieniu się zjawisk patologicznych.
24. Rozbudzanie postaw prospołecznych, rozwijanie zainteresowań, chęci pogłębiania wiedzy.
25. Umiejętne kierowanie swoim zachowaniem i podejmowanie właściwych wyborów, umiejętności asertywne.

Formy realizacji:

- organizowanie lekcji przedmiotowych, głównie: biologia, chemia, geografia, fizyka, wf, godziny z wychowawcą dotyczących promocji zdrowia,
- wykonywanie zadań w ramach programów: zdrowotnego i ekologicznego, antynikotynowego, antyalkoholowego, antynarkotykowego,
- udostępnianie literatury, filmów dotyczących ochrony zdrowia,
- prenumerata i propagowanie czasopism zdrowotnych i ekologicznych,
- organizowanie spotkań z pielęgniarką,
- gromadzenie i korzystanie z filmów o tematyce zdrowotnej i ekologicznej,
- prowadzenie zajęć pozalekcyjnych – SKS, aerobik
- organizowanie wycieczek, wyjść, rajdów,
- organizowanie konkursów literackich, plastycznych- związanych tematycznie ze zdrowiem,
- graficzne propagowanie tematyki prozdrowotnej i ekologicznej (gazetki ściennie),
- włącznie się w akcje ekologiczne, np. „ Sprzątanie Świata „, segregacje odpadów, ekologiczne zakupy,
- kształcenie nawyków oszczędzania energii, wody, zbierania surowców wtórnych,
- zajęcia antystresowe,
- udział w programach profilaktycznych,
- organizowanie spotkań ze specjalistami z zakresu terapii uzależnień oraz przemocy w sieci,
- organizowanie koncertów, spotkań, prelekcji o tematyce profilaktycznej.

Oczekiwane efekty:

UCZEŃ:

- ◆ rozumie potrzebę dbania o zdrowie swoje i innych,
- ◆ potrafi zebrać informacje na temat zdrowego stylu życia,
- ◆ posiada właściwe nawyki żywieniowe i higieniczne,
- ◆ zdrowo się odżywia,
- ◆ rozumie potrzebę aktywnego i bezpiecznego odpoczynku,
- ◆ potrafi właściwie spędzać czas wolny od nauki,
- ◆ stosuje zasady bezpieczeństwa w szkole i poza nią,
- ◆ dba o własny rozwój psychofizyczny,
- ◆ zna możliwości zbierania prawidłowych informacji o dojrzewaniu, rozwoju psychofizycznym i duchowym,
- ◆ zna przyczyny nałogów,
- ◆ zna mechanizmy powstawania nałogów,
- ◆ dostrzega zgubne dla zdrowia fizycznego i psychicznego skutki uzależnień,
- ◆ potrafi podejmować decyzje „na NIE”, co do stosowania używek,

- ◆ szanuje siebie i swoje otoczenie,
- ◆ dba o miejsce pracy,
- ◆ dostrzega i rozumie potrzebę zgodnego współżycia z przyrodą,
- ◆ potrafi dostrzec najważniejsze wartości, które są sensem życia każdego człowieka,
- ◆ docenia walory (piękno) krajobrazu, przyrody,
- ◆ zna przyczyny degradacji środowiska,
- ◆ prowadzi selektywną zbiórkę odpadów,
- ◆ świadomie i rozsądnie korzysta z dóbr przyrody i zdobyczy cywilizacji
- ◆ potrafi pomóc, udzielić pierwszej pomocy,
- ◆ potrafi właściwie zaplanować dzień,
- ◆ zna zasady bezpiecznego korzystania z Internetu oraz konsekwencje cyberbullingu.

ROZDZIAŁ IV

MODEL ABSOLWENTA

- ceni polską tradycję i jest tolerancyjny w stosunku do kultury innych krajów, respektuje prawa, poglądy i zachowania innych ludzi,
- jest asertywny – potrafi negocjować i w ten sposób rozwiązywać problemy,
- jest kreatywny – potrafi praktycznie wykorzystać swoją wiedzę i rozwiązać problem w twórczy sposób,
- potrafi współpracować z innymi ludźmi – podejmuje indywidualne i grupowe decyzje działając stosownie wedle obowiązujących norm,
- szanuje pracę innych oraz czas swój i innych,
- ceni zdrowie i życie- swoje i innych,
- odznacza się kulturą bycia, dobrym wychowaniem,
- jest wrażliwy, szczery, empatyczny – pomaga innym, buduje więzi międzyludzkie,
- jest pozytywnie nastawiony do siebie i innych,
- jest wytrwały i systematyczny w działaniu,
- jest aktywny dydaktycznie i społecznie,
- ma przynajmniej jedną dziedzinę (życiową, szkolną), w której jest bardzo dobry i zdobywa sukcesy,
- posiada wiedzę i umiejętności posługiwania się nią - potrafi planować i organizować własną naukę oraz oceniać jej wyniki, jest odpowiedzialny za własny rozwój, potrafi wykorzystywać informacje z innych źródeł,
- jest odpowiedzialny, rzetelnie traktuje przydzielone mu zadania,
- wykorzystuje najnowsze techniki multimedialne.

MODEL NAUCZYCIELA - WYCHOWAWCY

Nauczyciel-wychowawca powinien być:

- komunikatywny,
- kompetentny,
- sprawiedliwy,
- konsekwentny,
- wymagający,
- opiekuńczy,
- dobrym organizatorem,
- znający sytuacje ucznia,
- indywidualnie traktujący ucznia,
- kulturalny,
- dobrym przykładem
- zintegrowany z klasą,
- współodpowiedzialny za sprawy klasy,
- zainteresowany problemami uczniów,
- stosujący umiejętnie wiedzę pedagogiczno- psychologiczną.

ROZDZIAŁ V

FORMY POMOCY

1. POMOC MATERIALNA

- zwolnienie ze składek ubezpieczeniowych oraz opłat na rzecz szkoły,
- wypożyczanie podręczników z biblioteki szkolnej,
- współpraca z GOPS-em, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie,
- stypendia naukowe i sportowe.

2. POMOC W NAUCE

- dostosowanie wymagań programowych do możliwości uczniów,
- indywidualna pomoc ze strony nauczycieli przedmiotu,
- współpraca z Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną,
- możliwość korzystania z różnych źródeł informacji w szkole.

3. POMOC PSYCHOLOGICZNO-PEDAGOGICZNA

- organizacja pomocy psychologiczno-pedagogicznej ze szczególnym, uwzględnieniem uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi,
- zapoznanie się z orzeczeniami bądź opiniami wydanymi przez Poradnie Psychologiczno-Pedagogiczne,
- rozpoznanie i dogłębna analiza potrzeb uczniów,
- wspieranie i motywowanie uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi do pracy i samokontroli,
- monitorowanie występujących trudności dydaktycznych i wychowawczych,
- dostosowanie metod i form pracy do indywidualnych potrzeb uczniów,
- współpraca nauczycieli uczących w jednym oddziale z pedagogiem szkolnym, rodzicami ucznia oraz Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną.

ROZDZIAŁ VI

FORMY DZIAŁANIA PRZECIWSZTAWIAJĄCE SIĘ ZŁU, ZAGROŻENIOM I PATOLOGIOM SPOŁECZNYM

- obserwacja uczniów i udzielanie pomocy na bieżąco,
- udział w konkursach o tematyce antynałogowej,
- realizowanie programów profilaktycznych,
- kierowanie do poradni specjalistycznych, w tym: Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej, Poradni Zdrowia Psychologicznego, poradni odwykowych itp.,
- Współpraca z Sądem Rejonowym.

ROZDZIAŁ VII

UCZESTNICY PROCESU WYCHOWAWCZEGO I DZIAŁAŃ PROFILAKTYCZNYCH REALIZOWANYCH PRZEZ SZKOŁĘ I ICH ZADANIA

RADA PEDAGOGICZNA:

- diagnozuje sytuację wychowawczą w szkole,
- tworzy wewnątrzszkolne zasady oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów,
- w razie potrzeby proponuje korekty w zatwierdzonych planach i programach realizowanych w szkole,
- dostarcza rodzicom informacji na temat rozwoju intelektualnego i emocjonalnego ucznia oraz jego zachowania,
- określa zasady i formy współpracy z rodzicami,
- umożliwia rodzicom kontakty z poradnią psychologiczno – pedagogiczną,
- prognozuje potrzeby szkoły w zakresie oddziaływań wychowawczych,
- pomaga, w miarę posiadanych środków, uczniom znajdującym się w bardzo trudnej sytuacji materialnej.

DYREKTOR SZKOŁY:

- nadzoruje i kontroluje pracę wychowawców w szkole,
- kontroluje przestrzegania statutu szkoły,
- diagnozuje oczekiwania uczniów i rodziców wobec szkoły,
- współpracuje z Samorządem Uczniowskim w rozwiązywaniu konfliktów dotyczących uczniów i nauczycieli,
- współpracuje z Radą Rodziców w zakresie tworzenia planów pracy dydaktycznej i wychowawczej, w zakresie pomocy wychowawczej i materialnej dla uczniów,
- tworzy atmosferę otwartości, życzliwości, dialogu, zaufania, tolerancji i szacunku.

RADA RODZICÓW:

- ocenia materialne i organizacyjne warunki pracy dydaktycznej i wychowawczej szkoły,
- analizuje opinie rodziców na temat nauczania i wychowania,
- zgłasza wnioski do programu wychowawczego szkoły,
- opiniuje plany pracy dydaktycznej i wychowawczej oraz wewnątrzszkolny system oceniania,
- jest łącznikiem szkoły ze środowiskiem,
- współpracuje z Radą Pedagogiczną i Samorządem Uczniowskim,
- udziela pomocy materialnej uczniom jej potrzebującym.

WYCHOWAWCA KLASY:

- realizuje funkcje wychowawcze w oparciu o aktualne przepisy prawne;
- opracowuje, w oparciu o program wychowawczy szkoły, plan pracy wychowawczej dla swojej klasy,
- poznaje uczniów (obserwuje, analizuje dokumenty, przeprowadza rozmowy z uczniami, rodzicami, nauczycielami i pedagogiem szkolnym),
- otacza indywidualną opieką każdego wychowanka,
- sprzyja rozwijaniu w wychowankach ich zdolności i umiejętności,
- motywuje wychowanków do samodoskonalenia, rozwija w wychowankach poczucie własnej wartości,
- rozpoznaje problemy zespołu klasowego i problemy indywidualne uczniów,
- sprzyja rozwijaniu samorządności uczniów,
 - współpracuje z nauczycielami uczącymi zespół klasowy w zakresie wychowania,
 - współdziała z rodzicami (organizuje spotkania, prowadzi korespondencję, angażuje rodziców w życie zespołu klasowego, prowadzi pedagogizację rodziców),
 - prowadzi na bieżąco dokumentację (dziennik, arkusze ocen),
 - zapoznaje uczniów i rodziców ze statutem szkoły i regułami w niej obowiązującymi oraz wszystkimi programami funkcjonującymi w szkole,
 - kontroluje realizację zadań i podjętych przez klasę zobowiązań,
 - omawia z uczniami ocenę zachowania.

RODZICE:

- współpracują z wychowawcami klas,
- klasowe Rady Rodziców reprezentują opinie wszystkich rodziców uczniów danej klasy w Radzie Rodziców, uczestniczą w ankietach i sondażach,
- pomagają w organizowaniu imprez klasowych i szkolnych,
- wspierają działania innowacyjne szkoły poprzez własną pracę i pomoc materialną.

SAMORZĄD UCZNIOWSKI:

- reprezentuje całą społeczność uczniowską,
- współpracuje z dyrekcją szkoły, nauczycielami, administracją szkoły, poszczególnymi klasami i środowiskiem lokalnym,
- organizuje imprezy szkolne, uczy planowania i osiągnięcia założonych celów,
- podejmuje akcje na rzecz pomocy kolegom i innym osobom pomocy potrzebującym.

NAUCZYCIELE:

- traktują ucznia podmiotowo (zwracają się do ucznia po imieniu, indywidualizują nauczanie i wychowanie, dostrzegają potrzeby ucznia);
- współpracują z wychowawcami klasy w realizacji zadań wychowawczych szkoły i klasy,
- informują wychowawcę klasy o wszystkich problemach uczniów związanych z postępami w nauce i zachowaniem,
- uczestniczą w imprezach organizowanych przez daną klasę,
- wspierają prace uczniów uzdolnionych z danego przedmiotu, przygotowują do konkursów i olimpiad.

PEDAGOG SZKOLNY:

- wspiera wychowawców w pracy z uczniem,
- udziela porad i wskazówek w trudnych sytuacjach dydaktycznych i wychowawczych,
- analizuje przyczyny niepowodzeń szkolnych,
- kieruje uczniów ze specyficznymi problemami do Poradni,
- pomaga uczniom w odkrywaniu ich możliwości i predyspozycji,
- organizuje pomoc materialną,
- pomaga uczniom w samopoznaniu, samoocenie emocji i ich komunikowaniu,
- rozwija u uczniów umiejętność radzenia sobie ze stresem,
- wdraża postawy asertywne,
- prowadzi zajęcia integracyjno – adaptacyjne,
- prowadzi programy profilaktyczne z zakresu wychowania zdrowotnego i profilaktyki uzależnień,
- współpracuje z rodzicami wszystkich uczniów wymagających szczególnej troski wychowawczej lub stałej opieki.

PRACOWNICY SZKOŁY:

- reagują na przejawy niewłaściwego zachowania uczniów na terenie szkoły.

ROZDZIAŁ VIII

PŁASZCZYZNY REALIZACJI PROGRAMU WYCHOWAWCZO- PROFILAKTYCZNEGO PRZEZ SPOŁECZNOŚĆ SZKOLNĄ:

KLASA

- mikroklimat klasy wypracowany przez uczniów, wychowawcę i rodziców,
- uroczystości klasowe.

SZKOŁA

- zajęcia edukacyjne prowadzone przez nauczycieli,
- rytuał szkolny
- zajęcia pozalekcyjne:

KOŁA ZAINTERESOWAŃ:

- Klub „Talent”

KOŁA SPORTOWE:

- SKS

ROZDZIAŁ IX

EWALUACJA PROGRAMU

Ewaluacji będzie podlegać:

- praktyczność i użyteczność programu,
- atrakcyjność programu dla ucznia,
- skuteczność – czy stosowane metody są skuteczne.

Narzędzia ewaluacji:

- obserwacje zachowania uczniów przez nauczycieli w trakcie zajęć edukacyjnych, przerw i zajęć pozaszkolnych, uwagi pozytywne i negatywne zamieszczone są w dzienniku elektronicznym,
- okresowe sprawdzanie realizacji harmonogramu planu pracy wychowawczej na dany rok szkolny,
- kontrolowanie organizacji i przebiegu imprez i uroczystości szkolnych,
- stosowanie aktywnych form na lekcjach wychowawczych dotyczących samooceny, samokontroli i współpracy uczniów,
- sprawdzanie organizacji wycieczek szkolnych,
- spotkania z rodzicami w ramach wywiadówek, „dni otwartych szkoły” i indywidualnych rozmów,
- nadzorowanie organizacji zajęć pozalekcyjnych (plany pracy, dzienniki),
- przeprowadzanie przez nauczycieli, psychologa szkolnego wywiadów,
- współpracę z Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną,
- przyjęcie wniosków do planu pracy wychowawczej na kolejny rok szkolny,
- ankiety wśród uczniów, nauczycieli, rodziców.

Program opracowany przez zespół w składzie:

**Agata Ziółkowska
Aleksandra Rajewska
Iwona Filipek**

**Aneks do Szkolnego Programu Wychowawczo-Profilaktycznego Zespołu Szkół
Ogólnokształcących w Strzelinie
z dnia 25. 09.2018 r.**

Na podstawie przeprowadzonej ewaluacji efektywności w/w programu oraz analizy diagnozy czynników chroniących i czynników ryzyka dokonano modyfikacji programu wychowawczo profilaktycznego. Po wnikliwej analizie badań diagnostycznych ustalono, że sformułowane założenia: cele, zadania, treści programu powinny być kontynuowane w roku szkolnym 2018/2019. Należy jednak **zintensyfikować działania** w zakresie:

Bezpieczeństwa w Internecie - Przeciwdziałanie cyberprzemocy oraz promowanie odpowiedzialnego korzystania przez uczniów z mediów społecznych należy :

1. Przeprowadzić cykl godzin wychowawczych poświęconych problematyce (według ustalonego dla wszystkich klas harmonogramu),
2. Zorganizować spotkanie uczniów z policją,
3. Realizować treści dotyczące bezpieczeństwa na lekcjach informatyki,
4. Zorganizować w szkole Dzień Bezpiecznego Internetu,
5. Poszerzyć wiedzę rodziców- organizacja szkolenia dla rodziców,
6. Umieścić na stronie internetowej szkoły informacje dotyczące bezpieczeństwa w Internecie.

W zakresie zdrowego stylu życia uczniów - Kształtowanie motywacji, wiedzy i umiejętności z zakresu zdrowego stylu życia z dala od używek oraz uświadomienie korzyści płynących z aktywności fizycznej należy:

1. Przeprowadzić cykl godzin wychowawczych poświęconych problematyce uzależnień ze szczególnym uwzględnieniem dopalaczy,
2. Zorganizować spotkanie uczniów i rodziców z policją,
3. Zorganizować spotkanie dla uczniów rodziców i nauczycieli ze specjalistami z zakresu uzależnień,
4. Zorganizować akcje antynałogowe (plakatowe, gazetki ściennie, konkursy)- kampania antydopalaczowa,
5. Promować aktywność fizyczną, zachęcać do udziału w zawodach sportowych.

Pod koniec roku szkolnego ewaluacja programu i ewentualna modyfikacja.